

KRATKE VIJESTI

OTVOREN MOST HERCEGOVINA KOD POČITELJA

Veliki most kod Počitelja u Bosni i Hercegovini svečano je pušten u promet 4. rujna 2024. Most je dio autoceste na koridoru V.c između Budimpešte i Ploča i najvažniji objekt na poddionici Počitelj – Zvirovići, kojom će se BiH izravno povezati s graničnim prijelazom Bijača prema Hrvatskoj i Europskoj uniji. Poddionica Počitelj – Zvirovići duga je 11,07 kilometara, a podijeljena je na dva LOT-a. LOT 1 čini trasa autoceste duga više od 10 kilometara na kojoj se nalaze znatna petlja Počitelj s naplatnim mjestom i pristupnim prometnicama, interregionalno čvorište, tri vijadukta, tunel i otvorena trasa. LOT 2 jest most Hercegovina, dug 980 metara. Oslanja se na šest stupova visokih gotovo stotinu metara kojima je premoštena Neretva i nastavlja se na ranije izgrađenu dionicu autoceste (LOT 1) kroz zapadni dio Hercegovine. Prema metodi gradnje, riječ je o kontinuiranom prednapetom armiranobetonskom mostu, sandučastog poprečnog presjeka, koji je građen tehnologijom slobodne konzolne gradnje. Radove na mostu izvodili su azerbajdžanski konzorcij *Azvirt Limited Liability Company* te kineske tvrtke *Sinohydro Corporation Limited* i *Powerchina Roadbridge Group Co. Ltd.* Nadzor nad gradnjom bio je povjeren talijanskoj tvrtki *IRD Engineering S.R.L.*, a posao projektiranja tvrtkama *IPSA INSTITUT d.o.o. Sarajevo* i *DIVEL d.o.o. Sarajevo*.

Izgradnja mosta financirana je sredstvima osiguranim u sklopu ugovora o zajmu sklopljenog s Europskom investicijskom bankom (EIB) i bespovratnim sredstvima Europske unije, a koja su osigurana u sklopu Agende za povezivanje preko Investicijskog okvira za zapadni Balkan (WBIF). Ukupna vrijednost radova na poddionici Počitelj – Zvirovići iznosi

101,4 milijuna eura bez PDV-a, od čega je vrijednost radova na mostu Hercegovina 30,4 milijuna eura bez PDV-a.

Autocesta na paneuropskome koridoru V.c kroz BiH prolazi u dužini oko 330 kilometara. Do sada je izgrađeno manje od 130 kilometara, iako je financijska konstrukcija odavno zatvorena. Temeljni problem je u pristupu gradnji kroz iscjepkane dionice duge tek nekoliko kilometara te u nedostatku adekvatne procjene stanja na terenu i geoloških analiza, što višestruko povećava troškove gradnje i dovodi do probijanja rokova.

Most je trebao biti dovršen u listopadu 2022., no rasponska konstrukcija spojena je tek u srpnju 2023. Mjesec dana poslije konstrukcija je na jednome spoju napuknula. Tijekom sanacije na mostu je eksplodirao generator, što su prouzrokovalo dodatna oštećenja. Ove su godine Autoceste FBiH nekoliko puta odlagale puštanje mosta u promet. Prvi rok bio je do 1. svibnja 2024., no otvorenje je odgođeno za početak turističke sezone, a potom za kraj ljeta. Za kašnjenje su izvođačima radova naplaćeni penali, a zbog propusta u gradnji kineske tvrtke dobile su dvogodišnju zabranu sudjelovanja na svim natječajima i bilo kakvim drugim poslovima u kojima su Autoceste FBiH investitor. Prema trenutačnim projekcijama, cijeli profil autoceste na koridoru V.c kroz BiH mogao bi biti dovršen najranije oko 2030. ▀

TRIDESET MLADIH OBITELJI USELILO U NOVE ZGRADE POS-A U SISKU

Završena je gradnja dviju POS-ovih zgrada s ukupno 30 stanova u Lonjskoj ulici u Sisku, a novi su vlasnici ključeve svojih stanova preuzeli 25. rujna 2024. Zgrade imaju četiri kata (prizemlje i tri kata), s osam jednosobnih stanova, 14 dvosobnih stanova i osam trosobnih stanova. Ukupna vrijednost investicije iznosi 3,2

milijuna eura. U svojem obračanju potpredsjednik Vlade i ministar Branko Bačić najavio je izmjene modela POS-a te kazao kako će se Vlada zajedno s jedinicama lokalne samouprave uključiti u poticanu stanogradnju kako bi se izgradio što veći broj stanova u Hrvatskoj. Najavio je Vladino predstavljanje nacionalnog plana stambene politike u listopadu 2024., čija je svrha ponajprije smanjiti cijene stanova za obitelji koje si sada ne mogu priuštiti stan.

Po Programu društveno poticane stanogradnje POS dosad su diljem Hrvatske izgrađena 9072 stana ukupne investicijske vrijednosti gradnje 642,2 milijuna eura, a u što je Republika Hrvatska preko poticajnih sredstava uložila 166,06 milijuna eura. Samo u 2023. izgrađeno je i useljeno 300 POS-ovih stanova, i to u Umagu 84, Zadru 100, Svetom Filipu i Jakovu 24, Rovinju 28, Kutini 27, Prelogu 20 i Solinu 17. Tijekom 2024. završena je i useljena i građevina u Šibeniku s ukupno 127 stambenih jedinica, dok je pri kraju izgradnja građevine u Đurđevcu s 12 stanova. U ovome trenutku u različitim fazama pripreme nalazi se 27 lokacija s oko 750 stanova.

Ministar Branko Bačić u pratnji župana Celjaka i suradnika istog je dana obišao gradilišta pet višestambenih zgrada u Ulici Hrvatskog narodnog preporoda, šest višestambenih zgrada u Capraškoj ulici u Sisku te obitelj Jurčević u Ulici Ogulinca 7 kojoj je izgrađena zamjenska obiteljska kuća.

U Ulici Hrvatskoga narodnog preporoda u Sisku obišao je gradilište višestambene zgrade s pet dilatacija, katnosti podrum plus prizemlje plus pet etaža, ukupne građevinske bruto površine od 10.665,70 m². Zgrada ima ukupno 144 stambene jedinice s pripadajućim spremištima u podrumskoj etaži, a dio zgrade poslovne je namjene. Izvođač je uveden u posao 31. srpnja 2024. te je zgrada u

KRATKE VIJESTI

cijelosti uklonjena i počela je izgradnja nove. Trenutačno se izvode radovi na temeljenju, a novoprojektirana zgrada izvodi se kao zamjenska zgrada približno istih tlocrtnih gabarita te približno istoga tlocrtnog rasporeda kao postojeća građevina, ali prilagođena novoj suvremenoj potresno otpornoj konstrukciji, poštujući postojeće površine privatnih stambenih i poslovnih prostora.

Gradnja višestambenih zgrada u Capraškoj ulici, koje će imati 114 stanova, započela je 30. siječnja 2024. u sklopu Zakona o obnovi zgrada oštećenih potresom i Programa Vlade Republike Hrvatske. Ukupna vrijednost tog projekta iznosi 14 milijuna eura, a sredstva su u cijelosti osigurana iz Državnog proračuna. Stanovi u tim zgradama bit će ponajprije namijenjeni obiteljima čije su nekretnine oštećene u potresu do njihove obnove, a kasnije će se koristiti za smještaj obitelji u potrebi i kao kadrovski stanovi. Te zgrade, svaka s po 19 stanova, katnosti prizemlje plus tri kata, obuhvaćaju stanove površine od 34 do 90 m², od jednosobnih do četverosobnih. Njihova raznolikost u veličini i rasporedu omogućuje optimalan smještaj za različite obiteljske potrebe. ■

NA INNOTRANSU PREDSTAVLJEN MJERNI VLAK HŽ INFRASTRUKTURE

Najveći svjetski sajam transportne industrije InnoTrans, koji je u Berlinu održan od 24. do 27. rujna 2024. na 200.000 m² izložbenog prostora, u 42 izlagačke hale i na 3500 metara tračnica, okupio je više od 2900 izlagača iz 59 zemalja. Vodeći svjetski sajam usmjeren na željezničku tehnologiju i infrastrukturu, javni prijevoz, interijere i izgradnju tunela pružio je impresivan pregled najnovijih trendova i tehnologija u području urbane mobilnosti.

Pred više od 160.000 posjetitelja iz oko 150 zemalja u sklopu vanjskoga izložbe-

nog prostora mjerni vlak za potrebe HŽ Infrastrukture predstavila je tvrtka Končar – Električna vozila. Radi se o tračničkome dizelskom samohodnom mjernom vozilu, odnosno vozilu koje ima vlastiti motor pa ga ne treba vući lokomotiva. Namijenjen je za kontrolu, mjerenje i ispitivanje građevinskoga i elektroenergetskoga željezničkog infrastrukturnog podsustava, što je temelj za kvalitetno održavanje i zadržavanje pouzdanosti, raspoloživosti i sigurnosti pruga u RH.

Mjerni vlak ima mogućnosti videonadzora pruge i kontaktnog voda, mjerenja geometrije pruge i kontaktnog voda te mjerenja valovitosti pruge, radar za analizu tla odnosno nasipa te mogućnost ultrazvučnog ispitivanja pruge. Može postići brzinu do 140 km/h, a dug je 25 metara. Vlak je prototip, prvi i jedini takav u RH. Još je u fazi ispitivanja na hrvatskim prugama.

Radnici HŽ Infrastrukture prolaze zahtjevnju edukaciju za upravljanje njime. Vlak ima dvije upravljačnice, spavaću sobu, ured, serversku sobu, strojarnicu, radni prostor s kuhinjom i konferencijskom stolom te kupaonicu. Naime, radnici koji se njime koriste na terenu su i dulje vrijeme, čak i noću, pa trebaju imati takve prostore. Nabava mjernog vlaka sufinancirana je iz zajma Europske banke za obnovu i razvoj, a vrijedan je oko 13 milijuna eura. ■

MODERNIZIRANA OPREMA I POBOLJŠANA ENERGETSKA UČINKOVITOST U POGONIMA ZA PROIZVODNJU CIGLE U NAŠICAMA I VINKOVcima

Dilj d.o.o., članica NEXE Grupe, je u suradnji s nadležnim tijelima, Ministarstvom gospodarstva i održivog razvoja te Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, krajem rujna 2024. završila projekt sufinanciran sredstvima Modernizacij-

skoga fonda Europske unije. Taj projekt, proveden u razdoblju od 2022. do rujna 2024., znatno doprinosi smanjenju energetske potrošnje i emisije štetnih plinova u dva ključna proizvodna pogona – u Našicama i Vinkovcima.

Provedene aktivnosti uključivale su izgradnju sunčanih elektrana na oba pogona, modernizaciju opreme i tehnoloških procesa te zamjenu zastarjelih sustava novim, energetski učinkovitijim rješenjima. U pogonu za proizvodnju cigle u Našicama izgrađena je sunčana elektrana snage 0,99 MW, a istodobno zamijenjeni su stari vagoni tunnelske peći, čime je smanjena potrošnja toplinske energije. Uveden je i robotizirani sustav za pretovar i istovar, modernizirana rasvjeta te su zamijenjeni stari kompresori zraka energetski učinkovitijim modelima. Slične mjere implementirane su i u pogonu za proizvodnju crijepa u Vinkovcima, gdje je izgrađena sunčana elektrana snage 1,32 MW, a zamjena prečistača gline kolnim mlinom donijela je znatne uštede energije i povećala kvalitetu prerade sirovina. Uz to modernizirani su sustavi vakumskih pumpi, rasvjeta i kompresori zraka, a oba pogona sada su opremljena centralnim sustavom za nadzor toka električne energije. Ukupna vrijednost tog projekta iznosila je 5,12 milijuna eura, od čega je preko Modernizacijskog fonda projekt sufinanciran s ukupno 2,14 milijuna eura bespovratnih sredstava. Realizacija projekta rezultirat će godišnjom uštedom energije od 8737 MWh i smanjenjem emisije ugljikova dioksida za 2538 tona te će omogućiti proizvodnju 3121 MWh električne energije na godinu iz obnovljivih izvora (Sunca). Izvođač radova na sunčanoj elektrani u Našicama osigurana je proizvodnja više od 25 posto potreba za električnom energijom u tome pogonu. Sličan uspjeh zabilježen je i u Vinkovcima. ■

KRATKE VIJESTI

POTPISANI UGOVORI ZA PROJEKTE GOSPODARENJA OTPADOM U CRIKVENICI I MALOM LOŠINJU

Ugovori o sufinanciranju sanacije i zatvaranja odlagališta otpada Kalvarija u Malom Lošinj u te izgradnji i opremanju sortirnice u Crikvenici vrijednosti 8,4 milijuna eura potpisani su 8. listopada 2024., a u pokrivanju troškova Fond za zaštitu okoliša sudjeluje sa 70 posto. Ministrica zaštite okoliša i zelene tranzicije Marija Vučković ustvrdila je da je odgovorno gospodarenje otpadom preduvjet za zaštitu okoliša, a oba projekta primjer su takvog djelovanja. Vučković je rekla da će buduća sortirnica za odvojeno prikupljene sastavnice prikupljenoga komunalnog otpada u Crikvenici imati kapacitet veći od 3800 tona obrađenog otpada na godinu, a očekuje se da će se pola otpada moći reciklirati i ponovno upotrijebiti. Rekla je i da će sanacija i zatvaranje odlagališta otpada na Lošinj doprinijeti zaštiti okoliša te vizualno doprinijeti kvaliteti prostora.

Ministar mora, prometa i infrastrukture Oleg Butković ocijenio je da ulaganja iz Nacionalnog programa oporavka i otpornosti omogućuju da se razvija niz projekata, a sve bolji kreditni rejting Hrvatske i jedna od najvećih stopa gospodarskog rasta u Europi znatno pomažu u ostvarenju tih projekata.

Direktor Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost Luka Balen podsjetio je na to kako je u proteklih nekoliko godina iz europskih fondova ili nacionalnih izvora osigurano više od 500 milijuna eura za područje gospodarenja otpadom. Vršiteljica dužnosti gradonačelnice Crikvenice Ivana Matošić Gašparović istaknula je da izgradnja sortirnice pomaže u ostvarenju cilja da taj grad bude u vrhu po odvojenome prikupljanju i cjeloku-

pnome gospodarenju otpadom. Njezina je vrijednost 2,6 milijuna eura, od čega Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost ulaže 1,6 milijuna.

Gradonačelnica Malog Lošinja Ana Kučić navela je kako se na Lošinj u poduzima posljednji korak u sanaciji odlagališta otpada, što je važno za cijeli cresko-lošinjski arhipelag. Projekt je vrijedan 5,8 milijuna eura, a bespovratno se financira iz Fonda s 3,9 milijuna. ■

RUŠI SE AUTOBUSNI KOLODVOR U LUDBREGU, A UMJESTO NOVOG GRADI SE STAMBENA ZGRADA

Autobusni kolodvor u Ludbregu smješten je u užemu središtu grada, u blizini tržnice i trgovačkog centra *Konzum*. Na autobusni kolodvor pristaju županijske linije, bez linije koja povezuje Ludbreg sa Zagrebom. Autobusni kolodvor stavljen je na prodaju 2018., kada je za njega istaknuta cijena od 2,5 milijuna kuna (oko 330.000 eura). Cijena je bila previsoka i za Grad Ludbreg. Od tada polako propada.

Umjesto staroga autobusnog kolodvora u Ludbregu neće se graditi novi, niti će zgrada biti obnovljena. Građevina će biti srušena te bi ju trebala zamijeniti nova stambena zgrada sa 16 stanova. Izgradnjom te zgrade Ludbreg će dobiti novu četvrt. Naime, odmah do autobusnoga kolodvora gradi se zgrada s čak 36 stanova, a većina je već prodana.

Zanimanje za stanove u Ludbregu je veliko. Stambena zgrada gradi se i pokraj stadiona Podravina, a gradi se i još nekoliko manjih zgrada s pet ili šest stanova te jedna zgrada od dvadesetak stanova u četvrti pokraj dječjeg vrtića. Stanovi novogradnje u Ludbregu prodaju se po cijeni do najviše 2100 eura, no realna prosječna cijena puno je niža, posebno za veće stanove. ■

PROJEKT IZGRADNJE PODUZETNIČKE ZONE FALEČNJAK

Na prostoru nekadašnjega državnog zemljišta, koji se prostire na 250 tisuća kvadrata, zagrebački prsten dobiva novu poduzetničku zonu. Naime, u proljeće 2023. Gradsko vijeće Grada Zaprešića donijelo je povijesnu odluku osnovavši Poduzetničku zonu Falečnjak. Iako u gradu postoje lokacije koje se smatraju poslovnim zonama, prvi je put nekom području i službeno dodijeljena gospodarska namjena. Poduzetničke zone definiraju infrastrukturna opremljenost te prostorni planovi koji idu u prilog provođenju gospodarskih, odnosno poduzetničkih aktivnosti.

Darivanjem 5,8 milijuna eura vrijednoga državnog zemljišta nova je zona dobila i zeleno svjetlo Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine. Radi izgradnje Poduzetničke zone Falečnjak, na sjednici Vlade RH održanoj 3. listopada 2024. donesena je Odluka o darovanju nekretnina u k.o. Zaprešić. U pitanju je državna nekretnina površine 244.163 kvadratna metra, ukupne procijenjene vrijednosti 5,8 milijuna eura. Preduvjet za to darovanje bilo je donošenje prostornog plana kojim je Grad Zaprešić predvidio da se taj prostor namjeni za izgradnju poduzetničke zone osnovane odlukom na Gradskome vijeću.

Vrijednost te nekretnine je 5,88 milijuna eura i obveza je Grada Zaprešića da u roku od pet godina darovane nekretnine privede svrsi u infrastrukturnome smislu. Privođenje namjeni podrazumijeva infrastrukturno opremanje Poduzetničke zone Falečnjak energetske infrastrukturom poput struje, javne rasvjete, plina, plinske podstanice, priključaka na javnu mrežu i ostalih energetske priključaka. Zonu će valjati opremiti i komunalnom infrastrukturom (vodom, vodovodnim i

KRATKE VIJESTI

oborinskim instalacijama, kanalizacijom te odvodnjom), prometnom infrastrukturom u obliku pristupnih cesta, cesta unutar poduzetničke zone, parkirališta, utovarne rampe i sličnog te komunikacijskom infrastrukturom. ▀

PREDSTAVLJENO IZVJEŠĆE O KOMUNALNOM OTPADU ZA 2023. GODINU

Dana 2. listopada 2024. predstavljeno je izvješće o komunalnom otpadu za 2023. godinu, čije je detalje prezentirala ministrica zaštite okoliša i zelene tranzicije Marija Vučković.

Ministrica Vučković istaknula je da je u 2023. nastala 1.833.341 tona komunalnog otpada, što je u odnosu na 2022. zanemarivo smanjenje od 0,6 %. Godišnja količina komunalnog otpada po stanovniku iznosila je 474 kilograma, kao i u 2022., te je još uvijek znatno niža od prosjeka zemalja EU-a koji je u 2022. iznosio 513 kilograma po stanovniku. Najviše otpada po stanovniku nastaje u primorskim županijama, što se može tumačiti kao posljedica turizma. Općenito, u ukupnim količinama komunalnog otpada na nacionalnoj razini udio otpada iznosi oko 10 %. U 2023. bio je nastavljen trend porasta odvojeno sakupljenoga komunalnog otpada, koji sada iznosi 48 %, a promjenu najbolje ilustrira činjenica da u, na primjer, 2017. nije odvojeno 72 % otpada, dok se sada ne odvaja 52 %. Stopa odlaganja komunalnog otpada je u 2023. iznosila 52 %, a do 2035. odlaganje komunalnog otpada treba smanjiti na samo 10 %. "Trend porasta udjela odvojeno sakupljenog otpada kontinuirano je pozitivan, a pred nama je zadaća da ga i ubrzamo kako bismo dosegli ciljeve koje još uvijek ne dostižemo, a definirali smo ih u Planu gospodarenja otpadom", poručila je ministrica, istaknuvši kako je osim na investicijama koje podupiru od-

vajanje potrebno kontinuirano raditi na javnoj kampanji i educiranju.

Od 2015. do 2023. zabilježen je porast opsega odvojenog sakupljanja otpada za 24 postotna boda. Kod 65 % jedinica lokalne samouprave, odnosno njih 363, u 2023. je stopa odvojenog sakupljanja komunalnog otpada porasla u odnosu na 2022. Od 2017. se broj jedinica lokalne samouprave s odvojenim sakupljanjem otpada povećao s 457 na 531, odnosno do sada ih samo 25 nije uvelo odvojeno sakupljanje otpada. Ministrica je istaknula da 13 jedinica lokalne samouprave, od kojih je 12 iz Međimurske županije, ima stopu odvajanja otpada veću od 62 %, što je svakako pozitivan primjer za cijelu Hrvatsku. U 2023. bila su aktivna 282 reciklažna dvorišta, a stopa uporabe iznosila je 38 %. Najveće vrijednosti procijenjene stope uporabe otpada, kao i prethodnih godina, zabilježene su u Međimurskoj županiji s 56 %, Varaždinskoj s 55 % i Koprivničko-križevačkoj s 49 %, dok najniže vrijednosti stope imaju Ličko-senjska s 23 % i Dubrovačko-neretvanska županija s 26 %, a jednak poredak županija je i kod stope recikliranja.

Stopa recikliranja je u 2023. porasla za dva postotna boda u odnosu na 2022. i iznosila 36 %, čime u Hrvatskoj još uvijek nije dostignut cilj iz Okvirne direktive o otpadu koji iznosi 50 %. Razmatra li se razdoblje od 2020. do 2023., najbolji rezultati postignuti su u recikliranju otpadnog metala, papira i kartona te stakla, dok je znatne napore potrebno uložiti u unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom plastikom i biootpadom, ali i stakla. Do kraja listopada 2024. očekuje se objava natječaja od 58 milijuna eura za recikliranje građevnog otpada, biootpada i otpadne plastike, a u sklopu programa Konkurentnost i kohezija osigurana je omotnica od 167 milijuna eura iz EU-ovih izvora. Mini-

strica je na kraju istaknula kako je sada najveća zadaća da se do 2028. uspostavi i omogući neometan rad centara za gospodarenje otpadom. ▀

DODIJELJEN UGOVOR ZA FINANCIRANJE ZBRINJAVANJA OTPADA NASTALOG NAKON TUČE U BOŠNJACIMA

U sklopu obilaska područja uz Dunav, ugroženog dolaskom vodnog vala, Luka Balen, direktor Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, je, u nazočnosti ministricke Marije Vučković te državnih tajnika Anje Bagarić i Željka Vukovića, načelniku Općine Bošnjaci Andriji Juzbašiću uručio ugovor vrijedan 383,7 tisuća eura. Riječ je o stopostotnome financiranju troškova vezanih uz uklanjanje i zbrinjavanje otpada nakon tuče koja je u srpnju pogodila područje Općine Bošnjaci. Tuča je prouzročila veliku štetu na objektima, posebno krovovima. Nakon tuče građani, vojska i stručne službe odmah su pristupili raščišćavanju i popravcima na objektima, nakon čega su ostale velike količine otpadnog materijala.

Luka Balen, direktor FZOEU-a, rekao je da su, nažalost, već svjedočili sličnim situacijama nakon elementarnih nepogoda te da je tada Fond bio na raspolaganju lokalnim jedinicama. Naveo je kako je Fond nakon poplava u Gunji i potresa na području Sisačko-moslavačke županije osigurao stručnu i financijsku podršku kako bi se posljedice sanirale na okolišno prihvatljiv način. Dodao je i kako se nada da ovakvi ugovori više neće biti potrebni, ali da gradovi i općine mogu računati na pomoć Fonda ako to bude potrebno.

Ministrica Vučković zahvalila je svim dionicima i službama na terenu. Istaknula je da će se nastaviti poduzimati sve potrebne mjere kako bi se primjereno zaštitili stanovnici i gospodarstvo Slavonije i Baranje. ▀

KRATKE VIJESTI

POTPISAN UGOVOR O JAVNOJ NABAVI RADOVA ZA IZGRADNJU OBJEKTA CENTRA ZA STARIJE OSOBE U DUGOJ RESI

U prostorijama Male vijećnice Grada Duge Rese 2. listopada 2024. s odabranim izvođačem radova svečano je potpisan Ugovor o javnoj nabavi radova za izgradnju objekta centra za starije osobe u Dugoj Resi. Ugovor je u ime Grada potpisao gradonačelnik Tomislav Boljar, a u ime izvođača radova Martin Gosenca, predsjednik Uprave *CGP-a d.d.* iz Slovenije. Vrijednost Ugovora iznosi 8.529.892,39 eura s PDV-om.

Riječ je o važnome infrastrukturnom projektu na području grada Duge Rese i Županije koji se provodi na temelju Ugovora o bespovratnim sredstvima za izgradnju i opremanje centra za starije osobe u Dugoj Resi, NPOO. C4.3.R3-I4.01.0018. Njime se planiraju izgradnja i opremanje objekta kapaciteta 151 korisnika, u kojemu će se pružati institucijske i izvaninstitucijske usluge socijalne skrbi i smještaja te cjelodnevnog i poludnevnog boravka. Cilj tog projekta jest poboljšati dostupnost integrirane cjelovite skrbi za starije osobe. Planira se pružanje međusobno povezane i kvalitetne socijalne usluge, smještaja za starije osobe koje su funkcionalno ovisne o pomoći drugih osoba te izvaninstitucijske usluge u zajednici. Projekt zajednički provode Grad Duga Resa kao prijavitelj i Karlovačka županija kao partner. Radovi bi trebali biti završeni do 2. veljače 2026. ▀

OBNOVLJENI HRVATSKI PRIRODOSLOVNI MUZEJ OTVOREN ZA JAVNOST

Hrvatski prirodoslovni muzej svečano je otvoren za javnost 7. listopada 2024.

nakon više od tri godine opsežnih radova. Svečanosti otvorenja prisustvovali su predsjednik Vlade Andrej Plenković, potpredsjednik Vlade i ministar Branko Bačić, ministrica Nina Obuljen Koržinek, gradonačelnik Tomislav Tomašević, ravnatelj SAFU-a Dragan Jelić te ostali ugledni gosti.

U obnovu Muzeja uloženo je 31,6 milijuna eura, a njegov prostor proširen je na 4700 kvadratnih metara, od kojih 3600 kvadratnih metara čine prostori za posjetitelje. Predsjednik Vlade Andrej Plenković čestitao je na dovršetku projekta i istaknuo kako je Muzej samo jedan od velikih spomenika kulture koji se trenutačno obnavljaju i da se u znanstvenu, obrazovnu i zdravstvenu infrastrukturu ulažu znatna sredstva. Za obnovu kulturne baštine Zagreba trenutačno je ugovoreno milijardu i stotinu milijuna eura.

Gradonačelnik Tomislav Tomašević kazao je da je Hrvatski prirodoslovni muzej gradska ustanova na koju je Grad ponosan, ali da ima i nacionalnu važnost. Izrazio je zadovoljstvo ulaganjima u nove laboratorije koji će unaprijediti znanstveni rad zaposlenika Muzeja i drugih istraživača s kojima Muzej surađuje, ali i u prostor namijenjen za brojne radionice i edukativne aktivnosti. Ravnateljica Hrvatskoga prirodoslovnog muzeja Tatjana Vlahović zahvalila je svima koji su pomogli i rekla kako je obnovom ostvaren stoljetni san hrvatskih prirodoslovaca, pri čemu je do izražaja došla uspješna suradnja različitih institucija i razina vlasti, te da je Europska unija odigrala ključnu ulogu u financiranju projekta. Istaknula je da je taj dugoočekivani projekt započeo 2016. izradom projektne dokumentacije, a rezultirao jasnom vizijom dogradnje i uređenja povijesne palače Amadeo, o kojoj Muzej skrbi već više od 180 godina, u suvremeni atraktivni muzej 21. stoljeća. ▀

OTVORENA NOVOOBNOVLJENA ZGRADA UČITELJSKOGA FAKULTETA U ZAGREBU

Dana 25. rujna 2024. otvorena je cjelovito obnovljena zgrada Učiteljskoga fakulteta u Zagrebu, koja je obnovljena sredstvima iz Fonda solidarnosti Europske unije i Mehanizma za oporavak i otpornost. Svečanosti otvorenja, uz ostale ugledne goste, prisustvovao je ravnatelj SAFU-a Dragan Jelić, kojemu je uručena zahvalnica za podršku SAFU-a u praćenju provedbe projekta cjelovite obnove zgrade Fakulteta od potresa. Resorni ministar znanosti, obrazovanja i mladih Radovan Fuchs, kao poseban izaslanik predsjednika Vlade Andreja Plenkovića, kazao je kako je cjelovita obnova zgrade Učiteljskoga fakulteta, vrijedna 23,4 milijuna eura, provedena na temelju natječaja Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih. Osigurana su i dodatna 5,2 milijuna eura za cjelovitu obnovu odsjeka u Petrinji.

Obnova uključuje vraćanje 10.802,57 m² zgrade u radno stanje prije potresa te cjelovitu obnovu zgrade s povećanjem njezine konstruktivne otpornosti, energetske učinkovitosti i općim unapređenjem.

Obnova je počela krajem siječnja 2023., a za to vrijeme Fakultet je poslovao u prostorima Franjevačkog samostana Hercegovačke provincije i nekoliko osnovnih škola u Zagrebu. U zgradi Učiteljskoga fakulteta smještene su i dvije škole: Područna škola Savska, čijih je 70 učenika tijekom bilo preseljeno u prostore matične škole OŠ Davorina Trstenjaka, te XI. gimnazija, čijih je 360 učenika bilo preseljeno u Tehničku školu Zagreb u Palmotićevoj ulici. ▀

OBNOVLJEN FARMACEUTSKO-BIOKEMIJSKI FAKULTET U ZAGREBU

Sredinom rujna 2024. otvorena je novo-obnovljena zgrada Farmaceutsko-bioke-

KRATKE VIJESTI

mijskoga fakulteta (FBF) u Zagrebu, čime je uspješno završena prva faza projekta "reSTART Pharma". Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih osiguralo je sredstva za cjelovitu obnovu zgrade u Schrottovoj 39 iz Fonda solidarnosti Europske unije, Mehanizma za oporavak i otpornost te Državnog proračuna, a Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU pratila je provedbu projekta.

Dekanica Fakulteta Jasmina Lovrić predstavila je kronologiju projekta "reSTART Pharma", od prijave do završetka prve faze, te uputila iskrene zahvale svim sudionicima i suradnicima na projektu. Pozdravne govore održali su prof. dr. sc. Stjepan Lakušić, rektor Sveučilišta u Zagrebu, i Iva Ivanković, državna tajnica pri Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih. U sklopu FSEU-a SAFU je pratio provedbu triju projekata FBF-a, čija je ukupna vrijednost 13,2 milijuna eura. ■

OTVOREN ONE STOP SHOP CENTAR ZA CJELOVITU OBNOVU DOMA U KRIŽEVCIMA

U sklopu projekta *crOSS renoHome* 20. rujna 2024. u Križevcima službeno je otvoren *One Stop Shop* (OSS) za cjelovitu obnovu doma, prvi takav u Hrvatskoj. Centar se nalazi u Ulici Ivana Zakmardija Dijankovečkog 8, u sklopu *Energetsko-klimatskog ureda KLIK*, a građanima pruža sveobuhvatne informacije o energetskej obnovi domova, smanjenju režijskih troškova te poboljšanju kvalitete i udobnosti života.

Martina Nemčić je u ime KLIK-a prisutnima kratko predstavila djelovanje OSS-a, dok je Anamari Majandžić u ime DOOR-a govorila o projektu *crOSS renoHome*. Na svečanome otvorenju prisutnima su se obratili i Ivana Dubravec, savjetnica za energetske učinkovitost, zaštitu okoliša i prostorno uređenje, te gradonačelnik

Križevaca Mario Rajn. Oboje su istaknuli važnost zelenih politika koje grad provodi na putu prema energetskej neovisnosti. Događanje su podržali zamjenik gradonačelnika Danijel Šaško, sudionici Škole društvene pravdnosti Zaklade Friedrich Ebert, delegacija ukrajinskih novinara i predstavnici Zelene energetske zadruge, Društva za oblikovanje održivog razvoja te Hrvatskog savjeta za zelenu gradnju. ■

ODRŽAN KONZORCIJSKI SASTANAK PROJEKTA TOPCLEVER

U Ljubljani je 18. i 19. rujna 2024. održan konzorcijski sastanak projekta *TOP Clever*, koji se sufinancira iz EU-ova programa LIFE. Projekt *TOP Clever* usmjeren je na unapređenje vještina i znanja stručnjaka u građevinskej sektoru kako bi se mogli nositi s izazovima smanjenja ugljičnog otiska zgrada i primjene principa kružne ekonomije u gradnji. Također, nastoji se potaknuti učinkovito korištenje resursa te uvesti inovativne metode gradnje za održivu budućnost.

Sastanak je započeo dobrodošlicom domaćina *GBC-a Slovenija*, a potom je kratak uvod održao predstavnik Instituta ZAG, u čijim je prostorima održan sastanak, te je bio dan pregled napretka projekta. Rasprave o trenutačnim aktivnostima vodili su predstavnici *GBC Italije*, koji su iskazali težnju prema jasnim i konkretnim koracima za daljnji napredak projekta. Sastanak je bio prilika za dodatno povezivanje i razmjenu iskustava među članovima konzorcija koji čine savjeti za zelenu gradnju iz Italije, Mađarske, Poljske, Slovenije, Španjolske i Hrvatske te Svjetski savjet za zelenu gradnju. Partneri na projektu održali su interne radionice, a potom su isplanirali aktivnosti za idućih 12 mjeseci implementacije projekta.

Cilj je projekta educirati širu stručnu javnost i osigurati dugoročne rezultate u obliku održive gradnje i učinkovitosti

resursa. U sklopu projekta provedena je analiza ponude programa obrazovanja i osposobljavanja u građevinskej sektoru, s težištem na cjeloživotnome ugljiku, kružnoj ekonomiji u graditeljstvu, učinkovito korištenju resursa, Level(s)ima i zgradama s nultim emisijama štetnih plinova. Rezultati su prikazani kroz kumulativne mape koje će se redovito nadopunjavati tijekom projekta kako bi pregled bio vjerodostojan. Analiza pruža vrijedan uvid u mogućnosti unutar sustava obrazovanja, čime se potiče razvoj održivih rješenja u graditeljstvu i u pripremanju stručnjaka za izazove budućnosti. ■

ODRŽANA EDUKACIJA O DGNB SUSTAVU CERTIFICIRANJA

Hrvatski savjet za zelenu gradnju organizirao je edukaciju *International DGNB Consultant Training*, koja je održana preko platforme Zoom od 23. do 27. rujna 2024. Više od 25 sudionika steklo je nova i konkretna znanja o smjernicama, kriterijima i načinu na koji se zgrade certificiraju po DGNB sustavu.

DGNB sustav certificiranja jest njemački alat za planiranje i optimiranje projekata s holističkim pristupom koji ne razmatra samo ekološki aspekt zgrade, četvrti ili interijera, već jednako uzima u obzir društveni i ekonomski aspekt. Najnapredniji je sustav na globalnoj razini zbog sveobuhvatnog pristupa te jedini certifikat koji jednaku važnost daje ekonomskome i ekološkome aspektu održivih zgrada. Jedini je u skladu s EU-ovim regulativama i normama te ne zahtijeva usklađivanje dokumentacije za europsko tržište. Sustav je usklađen s europskom Uredbom o taksonomiji, koja predstavlja klasifikacijski okvir, odnosno kriterije za ocjenu održivosti budućih ekonomskih aktivnosti. To je posebno važno za investitore jer gradnja na takav način predstavlja manji rizik financiranja i nižu

KRATKE VIJESTI

kamatu, što automatski oslobađa kapital za daljnje investiranje. Od svih certifikata DGNB sustav također se razlikuje po procjeni životnog ciklusa zgrada koja uzima u obzir faze planiranja, izgradnje, korištenja te rušenja zgrade (*Life cycle assessment – LCA*) te po procjeni troškova životnog ciklusa (*Life cycle cost – LCC*). Predavanja su održali Marko Markić iz Hrvatskog savjeta za zelenu gradnju, dr. sc. Vlasta Zanki, dipl. ing. stroj., s Geotehničkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Thomas Kraubitz iz *Buro Happold*, Levan Ekhsaia iz Njemačkog savjeta za zelenu gradnju i Johanna Torres Neira iz tvrtke *DEKRA Assurance Services GmbH*.

ODRŽAN KONZORCIJSKI SASTANAK PROJEKTA *SMAFIN EXPANDED*

U Bukureštu održan je konzorcijski sastanak projekta *SMAFIN Expanded* na kojem su se okupili partneri iz Bugarske,

Grčke, Rumunjske, Slovenije i Hrvatske kako bi raspravili dosadašnji tijek projekta te isplanirali aktivnosti za sljedeće dvije godine. Taj sastanak bio je savršena prilika za razmjenu znanja i iskustava među partnerima.

Cilj je projekta podržati provedbu pametnog financiranja i ulaganja u energetske učinkovitost u zgradama, industriji te malim i srednjim poduzećima. Projekt potiče organizaciju okruglih stolova i radnih skupina s predstavnicima nacionalnih i lokalnih vlasti, komercijalnih i razvojnih banaka, burzi te drugih ključnih dionika financijske industrije. Zajednički cilj tih sastanaka jest rasprava o trenutačnim i budućim financijskim mogućnostima ulaganja u energetske učinkovitost i održivost.

U prvoj godini projekta u Hrvatskoj su bile organizirane dvije nacionalne radne skupine i jedna tematska radna skupina, koje su okupile brojne dionike iz financij-

skog sektora. Također, organiziran je prvi od triju nacionalnih okruglih stolova, održan u svibnju 2024. pod nazivom "Konferencija: održivo financiranje i provedba projekata energetske učinkovitosti", u organizaciji Hrvatskog savjeta za zelenu gradnju uz podršku Regionalne energetske-klimatske agencije Sjeverozapadne Hrvatske (REGEA). Odaziv na ta događanja bio je vrlo pozitivan, a rasprave su okupile znatan broj sudionika koji su pokazali veliko zanimanje za temu investicija u području energetske učinkovitosti u Republici Hrvatskoj. Osim rasprave o tekućim aktivnostima pozornost je bila posvećena planiranju nadolazećih događanja i daljnjemu jačanju suradnje među partnerima i dionicima. Sljedeća konferencija o pametnome financiranju planirana je u idućoj godini, a do tada se očekuju otvaranje novih financijskih prilika i daljnji napredak u području energetske učinkovitosti.